

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 centov a Din 2.— do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati peti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebel. — Slovenski Narod vsaka mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Kneževa ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

MARIBOR, Grajski trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

Račun pri pošti, ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

PODRUŽNICE:

CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —

BORBA ZA NEODVISNOST INDIJE

Muslimani proti indijskim nacionalistom — Protialkoholna akcija nacionalistov — Krvavi boji v Šolapurju

Bombay, 9. maja. Položaj v Indiji se je nekoliko zboljšal, čeprav je še vedno zelo resen. V več krajih Indije je proglašeno obredno stanje ter nastopata policija in vojaštvo z največjo strogostjo proti demonstrantom. Nemiri so sicer nekoliko ponehali, vendar pa se akcija za državljansko nepokorščino z vso energijo nadaljuje. Povzročila je velike motnje v državni upravi, posebno na deželi, kjer oblasti niso tako zaščitene kakor v večjih centrih, kjer razpolagajo z močnim policijskim in vojaškim aparatom. O nadaljnjem razvoju dogodkov je zelo težko poročati, ker se cenzura izvaja z vso strogostjo in prihajajo poročila z veliko zamudo. Kakor poročajo, je nastal med muslimanskimi prebivalstvom preokret v korist Anglije. Včeraj je vseindijska muslimanska zveza odobrila resolucijo, v kateri obsoja gibanje za civilno nepokorščino in po-

ziva muslimansko prebivalstvo, naj se temu gibanju ne pridruži.

Na drugi strani so prispela izredno resna poročila iz Šolapurja, kjer je prišlo do nenavadno ogorčenih bojev med policijo in demonstranti. Nemiri so nastali, ker je policija razganjala nacionaliste, ki so bili na straži pred prodajalnami alkoholnih pijač in ovirali promet. Ko je prišla policija, jo je množica napadla s kamenjem. Policija je streljala in ubila 25 oseb in ranila nad sto. Razjarjeni demonstranti so nato požgali 6 policijskih stražnic, sodno poslopje in vse prodajalne alkoholnih pijač razen ene. Včeraj ob 11. dopoldne so se nemiri ponovili, ko so pričeli prostovoljci sekati palme. Policija je množico posvarila, naker je oddala več salv iz pušk. Ubilih je bilo 15 demonstrantov in veliko ranjenih.

Položaj se je tako poslabšal, da se je morala policija pred demonstranti

umikati korak za korakom. Razjarjena množica je do tal požgala dve policijski postaji in zapalila druge. V Šolapur je bil poslan na pomoč policijski konjeniški polk iz Ahmednagala.

Poona, 9. maja. AA. Iz Šolapura je prispelo okrog 150 žena in otrok. Po dosedanjih vesteh sodijo, da so med ubitimi tudi trije stražniki. Množica je polila stražnike z vrelim mineralnim oljem.

Lahore, 9. maja. AA. Gopišand, generalni tajnik lahorskega kongresa, je bil aretiran. Osumljen je, da je kršil zakon o solnem monopolu.

London, 9. maja. Po vesteh iz Bombaya je bilo pri včerajšnjih nemirih ubitih šest policajev. Demonstranti so ubili policaje polili s petrolejem ter jih nato na grmadi zažgali. Trije člani pandiškega kongresa so bili zaradi upora proti oblastem obsojeni na ječo po dva in osem mesecev.

Anglija in pomorska razorožitev

Zanimiva debata v angleški lordski zbornici o pomorski razorožitvi in vlogi Anglije na morju

London, 9. maja. AA. Na današnji seji lordske zbornice je prvi lord admiraltete v zadnji konservativni vladi Bridgeman otvoril debato o pomorski razorožitveni konferenci in o pomorski pogodbi. Govornik je naglašal, da je bila pogodba podpisana po manjšem delu od vseh petih držav, ki so bile zastopane na konferenci. V pravišnju podaljšanja uporabe oklopnice je bil med vsemi državami, zastopanimi na konferenci, dosežen važen sporazum. Govornik je nadalje poudarjal važnost varnostne klavzule v trojnem sporazumu, ki omogoča Angliji, da poveča svoje pomorske bojne sile, če bi katerikoli država, ki ni podpisala pomorske pogodbe, razširila svoj gradbeni program v toliki meri, da bi ogrozila varnost angleške države. Anglija mora braniti svoje interese na Atlantskem morju in v Pacifiku, na Sredozemskem morju in v Evropi. Bridgeman je nadalje priznal, da je angleška vlada veliko žrtvovala in znižala število križark od 70 na 50. To število križark je nujno potrebno za varstvo imperijalne trgovine.

Nadalje je Bridgeman dejal, da je londonska pomorska pogodba velik korak naprej k razorožitvi. Bridgeman je končno naglašal, da je Anglija edina država, ki je v večki meri znižala svoje pomorske bojne sile in da je v tem pogledu več storila kot vse druge države.

Nato se je priglasi k besedi konzervativni lord Carson, ki je bil prvi lord admiraltete v kritičnem vojnem času. Povdarjal je, da je smatrala Anglija nadvlado na morju življenjskega pomena za svojo varnost in obstoj. Omenil je velike težave, ki jih je imela Anglija med vojno s prehrano prebivalstva. Končno je zahteval od vlade zagotovilo, da je imela pri odobritvi londonske pomorske pogodbe podporo pomorskih strokovnjakov admiraltete.

Zastopnik liberalne stranke marki Reading je dejal, da je glavno vprašanje, ali je vlada posvetila dovolj pozornosti obrambi Anglije pred invazijo. Nadalje je izrazil mnenje, da lord Carson ni upošteval vsega, kar se je zgodilo od l. 1914 dalje.

Anglija mora storiti vse, da prepreči vojno med drugimi državami in izpolni pogodbe, ki jih je sklenila. Govornik je zaključil, da je angleška vlada popolnoma upravičena, da si častita k sporazumu z Zedinjenimi državami in Japonsko, ter je izrazil upanje, da pride v bodočnosti tudi do sporazuma me Francijo in Italijo.

Admiral Earl Jellicoe je naglašal, da je Anglija v primeru z drugimi državami znižala svoje brodogradje pod stanje, ki je potrebno za njeno varnost. Pomorske konference, ki so se vršile po vojni, so se končale z znižanjem angleške mornarice, dočim so druge države svoja vojna brodogradja povečale. Veliki del angleških trgovskih ladij sta uničili v prvih dneh svetovne vojne nemški križarki »Emden« in »Karlshruhe«. Po njegovem mnenju je 50 križark premalo za obrambo angleške trgovine in prevoza živila za angleško državo.

V imenu vlade je odgovoril na izvajanja predgovornikov lord Parmoor. V svojem govoru je poudarjal, da varnost Anglije ne more več temeljiti zgolj na nasilju. Glede na razne točke, omenjene v debati, je lord Parmoor dejal, da je admiralteta pripravljena priznati, da je število 50 križark minimalna potreba angleškega imperija do prihodnje pomorske konference l. 1935. Znižanje števila križark od 70 na 50 je upravičeno, ker so se upanja za svetovni mir splošno izboljšala. Vlada je vodila svojo politiko vestno in v popolnem sporazumu s strokovnjaki ter je zadovoljna, da je bila varnost imperija v polni meri zagotovljena. Glede na prihodnje graditve svojih ladij je govornik dejal, da ne more niti enkrat definitivno poročati o vladni politiki v tem pogledu. Dokler bo ostala sedanja vlada na krmilu, bo izvajala gradbeni program za obnovo vojnih ladij v okviru sklenjenega sporazuma. Končno je lord Parmoor izjavil, da je angleška vlada dosegla dva velika uspeha: varnost države in prijetno prijateljstvo med Anglijo ter Zedinjenimi državami in Japonsko, dočim pogajanja med Francijo in Italijo niso še zaključena.

je odnesla 150 Din vreden moški deželni plašč.

Razen tatvin je imela policija včeraj opravka z moškarijem, ki je kalil nočni mir, z nekim drugim zaradi izgreda v gostilni in z voznikom zaradi neprevidne vožnje. Vsa dan je tudi več prijav zaradi hoje po železniškem tiru in zaradi kršenja predpisov glede vožnje z avtomobili in kršenja cestnopolijskega reda. Včeraj so zapisali 3 šoferje in 5 voznikov.

Sokolsko društvo v Štepanji vasi priredi v nedeljo 11. t. m. pešizlet na Orle in nazaj čez Sv. Lenart. — Odhod točno ob 13. od društvenega doma. Vabijo se vsi prijatelji društva. Zdravo! — Odbor.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.77. — Berlin 13.5175 (13.5025). — Bruselj 7.8945. — Budimpešta 9.8872. — Curin 1095.4 — 1097.4 (1095.7). — Dunaj 7.9631 — 7.9931 (7.9781). — London 274.94. — Newyork 56.48. — Pariz 221.92. — Praga 167.22 — 168.02 (167.62). — Trst 295.30 — 297.30 (296.30).

INOZEMSKÉ BORZE.

Curin: Beograd 9.1250. — Pariz 20.25. — London 26.08. — Newyork 516. — Bruselj 72.03. — Milan 27.0650. — Madrid 63. — Amsterdam 207.75. — Berlin 123.19. — Dunaj 72.80. — Sofija 3.75. — Praga 15.2950. — Varšava 57.85. — Budimpešta 90.22. — Bukarešta 3.07.

Zagrebski teroristi pred sodiščem

Zasliševanje obtožencev Antona Stefanca in Pavla Marketića

Beograd, 9. maja. Pred državnim sodiščem za zaščito države sta bila danes zaslišana 13. in 14. obtoženec Anton Stefanec in Pavao Marketić.

Anton Stefanec je uradnik mestne elektrarne v Karlovcu. Obtožen je, da je bil član tajne teroristične organizacije in da je sestavil pekienski stroj, s katerim so nameravali pognati v zrak železniški most pri Martinovcu. Obtoženec zanika vsako krivdo in zatrjuje, da je preskrbel samo pločevinasto škatlo, ki so jo uporabili za petardo. V svojem zagovoru skuša razbremeniti zlasti Bernardiča, češ da on o vsem tem ni ničesar vedel, ker mu niso zaupali.

Pavao Marketić, 24 letni mesarski pomočnik iz Zagreba, je razen tega

obtožen, da je sodeloval pri nameranih atentatih na generale in druge vodilne osebe. Marketić obirno pripoveduje, da so vse njegove nrejšnje izjave v preiskavi netočne in neresnične. Priznal je samo zaradi tega, ker se je bal, da bi ga pretepali. Na vprašanje predsednika pa izrečno izjavlja, da mu nihče ni storil nič zalega. V preiskavi je zlasti obremenjeval Bernardiča, ki ga je označil kot glavnega voditelja vse akcije. Na današnjem zaslišanju je prošil predsednika, naj mu dovoli, da se zaradi tega pri Bernardiču opraviči in ga prosi odpuščanja, ker mu je delal krivico. Nato je sledilo čitanje zapisnikov o zaslišanju tekom preiskave, naker je bila današnja razprava zaključena.

Henderson v Parizu

Sestanek angleškega zunanjega ministra z Briandom — Posredovanje Anglije med Francijo in Italijo

Pariz, 9. maja. Nocoj je prispel semkaj angleški zunanji minister Henderson. Danes dopoldne je imel sestanek z ministrom Briandom, s katerim sta razpravljala o važnih problemih, ki so na dnevnem redu tokratnega zasedanja Sveta Društva narodov. Zatrjuje se, da skuša Anglija posredovati med Francijo in Italijo. Henderson predlaga, naj bi se zasedanje priprav. odbora za razorožitev v Ženevi odgodilo do oktobra, da bi se mogli med tem sporazumeti Francija in Italija o onih vprašanjih, ki

so ostala na londonski konferenci med obema državama nerešeni. Anglija dela intenzivno na to, da bi se francosko-sonja iodske dnglirva Aeae niaamzr italijanska napetost omilila in da bi med obema državama prišlo do tesnejšega sodelovanja in na ta način preprečilo oboroževalno tekmovalstvo. Henderson bo ostal dva dni v Parizu ter se sestel tudi z ministrskim predsednikom Tardieuem. Jutri odpohtuje v Ženevo, kamor mu bo sledil Briand v nedeljo.

Čiščenje med ruskimi diplomati

Ruski poslanik Sokolnikov v Londonu odpoklican na zahtevo sovjetskih novinarjev

London, 9. maja. »Daily Mail« poroča, da nameravajo sovjeti »očistiti« tudi London. Poslan. Te dni je prišel v London večja skupina tajnih agentov GPU, ki ima nalog, da izvede strogo preiskavo med osebjem londonskega poslanstva. Glavna ost je naperjena proti poslaniku Sokolnikovu, ki se zdi moskovskim gospodarjem preveč oportunističen. Sokolnikov sam pričakuje, da se bo moral v spremstvu odposlanca GPU vrniti v Moskvo. Neposreden povod za njegov odpoklic je dal njegov poziv sovjets-

skim novinarjem, naj pred ratifikacijo pogodbe, ki so bile v zadnjem času sklenjene med sovjetsko vlado in Anglijo, ne napadajo angleške vlade in posameznih ministrov. Sovjetski novinarji so proti temu protestirali in se pritožili v Moskvo. Skupno z njim bo odpoklicanih tudi kakih 10 uradnikov, ki so postali »nezanesljivi«. Kolor pa naglašajo »Daily Mail«, se Sokolnikov ne namerava pokoriti pozivu GPU, marveč bo sledil vzgledu Besedovskega ter ostal v Londonu.

Katastrofalna eksplozija

Skladišče amonijaka zletelo v zrak — 22 mrtvih, 54 oseb pogrešajo

New York, 9. maja. V Saint Josefu v državi Missouri se je pripetila včeraj popoldne velika katastrofa. Petnadstropno skladišče konzervne tovarne tvrdke Armin & Company je dobesedno zletelo v zrak. Z nepojasnjene vzroka je eksplodirala večja količina amonijaka. Eksplozija je bila tako silna, da je petnadstropno stavbo dobesedno dvignilo v zrak, naker se je zrušila v razvaline. Izpod razvalin so doslej potegnili 22 mrtvih, 54 ljudi pa še pogrešajo. Ker se širilo izpod razvalin amonijakovih plini, ni upanja, da bi ostali pogrešanci živi. Reševalna dela so zelo otežkočena, ker morajo razkopati ogromne kupe razvalin petnadstropnega poslopja, od katerega ni ostal kamen na kamnu.

Odhod dr. Marinkovića v Ženevo

Beograd, 9. maja. Danes popoldne ob 4. odpohtuje v Ženevo naš zunanji minister dr. Vojislav Marinković. Spremljati ga bodo direktor političnega oddelka dr. Konstantin Fotić in osebni tajnik Pavlović. Zasedanje Društva narodov je tokrat za našo državo izredno važnosti, ker bo predsedoval sejam naš zunanji minister. Na programu tega zasedanja so važne zadeve, ki so v zvezi z londonsko razorožitveno konferenco.

Kobilice v južnih krajih

Beograd, 9. maja. Iz Stolca poročajo, da so se tam pojavile velike množice kobilic. To je novi zarod, ki je tembolj nevaren, ker je silno požrešen. Prebivalstvo je s pomočjo oblasti ukrenilo vse potrebno, da nadlozo čimprej in čim uspešneje očisti. Ministrstvo za kmetištvo je danes izdalo naslednji komunicat:

Na podlagi poročil iz Grčije in Rumunije je ministrstvo za kmetištvo potom ban-skih uprav izdalo vsem sreskim kmetijskim referentom nalog, naj posvečajo kobilicam vso pozornost. Kakor hitro bi se v kakem kraju pojavile kobilice, morajo sreski referenti o tem takoj obvestiti ministrstvo za kmetištvo, da ukrene primerne korake za zatiranje kobilic.

Sklicanje poljskega sejma

Varšava, 9. maja. Opozicijske levičarske stranke in stranka centroma so končno-važno sklenile, da predlože predsedniku republike najavljeni predlog za sklicanje izrednega zasedanja sejma. Predlog je podpisan od 200 poslancev leve, stranke centroma in nacionalnega bloka. Predlog je utemeljen s potrebo pobijanja obstoječe gospodarske krize in izvedbe ustavne reforme.

Sabotaža v ruskih podjetjih

Moskva, 9. maja. V senzacionalnem procesu proti štirim vodilnim ruskim nametščem angleške koncesije zlatih polj ob reki Leni je bila včeraj pred vrhovnim ruskim državnim sodiščem objavljena razsodba. Vsi obtoženci so bili spoznani za krive vojninstva in sabotaže. Glavna obtožnica inž. Kolesnikov in odvetnik koncesije Murencev sta bila obsodena vsak na 5 let ječe. Inž. Ribon je dobil 1 leto ječe, ker mu je bil znan sabotažni načrt in ga ni pravočasno naznanil oblastem. Obtoženec Baškirev, ki je po lastnem priznanju zažgal topolnico cinka, je bil obsodjen na smrt. Glede na njegovo pomankljivo inteligenco mu je bila smrtna kazen izpremenjena v 7-letno ječo.

Ponarejene umetnine

Pariz, 9. maja. V zvezi z razkritjem falzifikatorske afere slikarja Milleta so oblasti odkrile sedaj še drugo falzifikacijo. Narodni muzej je l. 1925 kupil pri nekem trgovcu z umetninami dve veliki sliki, o katerih so tudi strokovnjaki zatrjevali, da sta originalni sliki francoskega umetnika Marteaua. Narodni muzej je plačal za obe sliki 1.5 milijonov frankov. Sliki sta bili obešeni v Louvreu. Sedaj pa so ugotovili, da sta obe sliki falzificirani.



PRAVI

:FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

